

โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

1. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ

- ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- ประเด็นแผนแม่บท : ประเด็นที่ 3 การเกษตร
- ประเด็นแผนย่อย : เกษตรชีวภาพ
- เป้าหมายของแผนย่อย : สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย : อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพขยายตัวร้อยละ 5

1.3 นโยบายรัฐบาล

- นโยบายหลักด้านที่ -
- นโยบายเร่งด่วนข้อที่ -

1.4 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566

- ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 ข้อ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน

2. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งกระจายอยู่ในทุกภูมิภาค แต่มีการนำมาใช้ประโยชน์วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นส่วนน้อย และได้ถูกปล่อยทิ้งไว้ในพื้นที่เพาะปลูกหรือถูกเผาทั้งเป็นวิธีการที่ง่าย สะดวก ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายน้อย จึงเป็นที่นิยมของเกษตรกร ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษหมอกควันและเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กปกคลุมในหลายพื้นที่ของประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ การดำรงชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่โดยรอบ และเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ปัญหาดังกล่าวนับเป็นปัญหาระดับชาติ อีกทั้งระบบห่วงโซ่อุปทานของการใช้ประโยชน์เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของประเทศไทยยังไม่ชัดเจนและไม่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวและเร่งผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์ในไร่นาและชุมชน ลดการเผาวัสดุเหลือใช้ และส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ยอดอ้อย ทางปาล์มน้ำมัน ต้นข้าวโพดฝักอ่อน เปลือกขังข้าวโพด ใบมันสำปะหลัง ต้นถั่วเขียว ต้นถั่วเหลือง เพื่อนำมาใช้เป็นปัจจัยในการผลิตเป็นอาหารสัตว์และเสบียงสัตว์สำรอง สร้างความมั่นคงทางด้านอาหารสัตว์ได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้ระบบห่วงโซ่อุปทานของการใช้ประโยชน์เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรได้รับการสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

กรมปศุสัตว์ จึงดำเนินโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ซึ่งให้บริการสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรและอุปกรณ์ในเก็บรวบรวมวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากไร่นาและระดับชุมชน โดยใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ชุดเครื่องจักรกล Motor Pool ชุด Feed Center และเครื่องอัดหญ้าแห้ง มาบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นอาหารสัตว์ผสมครบส่วน (TMR) และเสบียงอาหารสัตว์ ซึ่งสามารถลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาหารสัตว์ อีกทั้งลดปัญหาการเผา ลดปัญหาหมอกควัน

สร้างสมดุลระบบนิเวศ รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างยั่งยืน ตลอดจนรณรงค์ และผลักดันให้เกษตรกรและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์ในไร่นาและชุมชน เพื่อสร้างทางเลือกในการเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดมูลค่าใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นอาหารสัตว์ อาหารผสมครบส่วน (TMR) และเสบียงอาหารสัตว์

4. เป้าหมาย

- เกษตรกรที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการอาหารสัตว์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จำนวน 9,000 ราย

5. ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

5.1 ผลผลิต (Output)

- เกษตรกรที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการอาหารสัตว์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร สามารถผลิตอาหารสัตว์ อาหารผสมครบส่วน (TMR) และเสบียงอาหารสัตว์ เพียงพอตลอดทั้งปี

5.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากการรวบรวมและผลิตเป็นอาหารสัตว์อาหารผสมครบส่วน (TMR) และเสบียงอาหารสัตว์

2) เกษตรกรสามารถเข้าถึงเครื่องจักรกลการเกษตร และนำความรู้มาปรับใช้ในการะบวนผลิตอาหารสัตว์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตอาหารสัตว์

6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.1 เชิงปริมาณ

- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการอาหารสัตว์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จำนวน 9,000 ราย

6.2 เชิงคุณภาพ

- ผลผลิตจากวัสดุเหลือใช้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตอาหารสัตว์ไว้ใช้ในยามขาดแคลน หรือช่วงภัยพิบัติ

7.2 เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ด้านการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร

7.3 แก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อม ช่วยลดปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง PM 2.5 ที่เกิดจากการเผา

8. กลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับประโยชน์

- เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรปลูกพืชเศรษฐกิจ

9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566)

10. วงเงินงบประมาณที่ดำเนินการ 15.5506 ล้านบาท

ผู้อนุมัติ

(นายสรวิศ ธานีโต)

อธิบดีกรมปศุสัตว์